

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Koninklijk Atheneum Berchem te BERCHEM

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 125963

Instelling Koninklijk Atheneum Berchem

Directeur Inge VERHIEST (ad interim)

Adres Uitbreidingstraat 246 - 2600 BERCHEM

Telefoon 03-239.00.23

Fax 03-218.91.20

E-mail KA.BERCHEM.Antwerpen@g-o.be

Website <http://www.kaberchem.be>

Bestuur van de instelling Scholengroep 1 Antwerpen Antigoni

Adres Thonetlaan 106_A - 2050 Antwerpen

Scholengemeenschap SGGO nr1 Antwerpen-Wommelgem-Zwijndrecht

Adres Thonetlaan 106_A - 2050 ANTWERPEN

CLB GO! CLB Antwerpen

Adres Berchemstadionstraat 1 - 2600 BERCHEM

Dagen van het opvolgingsbezoek 12-11-2015

Einddatum van het opvolgingsbezoek 12-11-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 11-12-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Chris VAN WOENSEL

Teamleden Erik VAN NIEUWENHUYZE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	5
3.1 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen, Wetenschappen-wiskunde (leerplan 2007/046)	5
3.2 Engels in aso tweede graad Economie, Humane wetenschappen, Latijn, Wetenschappen (leerplan 2012/582/1//D).....	6
3.3 Engels en Frans in de derde graad aso Economiemoderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen, Moderne talen -wiskunde (leerplannen 2014/1024/1//D, 2014/1025/1//D en 2015/1132/1//D).....	7
3.4 Inbreuken op de regelgeving	8
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG.....	9
5 ADVIES BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 08-10-2012 tot 12-10-2012 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 12-10-2015 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

■ regelgeving

■ de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 ASO Economie	Engels	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	Engels	
Graad 2 ASO Latijn	Engels	
Graad 2 ASO Wetenschappen	Engels	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	aardrijkskunde, Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	aardrijkskunde	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	aardrijkskunde, Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	aardrijkskunde	aardrijkskunde
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	aardrijkskunde, Engels, Frans	aardrijkskunde, Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	aardrijkskunde, Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	aardrijkskunde	aardrijkskunde

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen, Wetenschappen-wiskunde (leerplan 2007/046)

Voldoet

De tekorten die vastgesteld waren bij de doorlichting zijn doelgericht aangepakt. Door de bijstellingen worden de leerplandoelen in voldoende mate gerealiseerd.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat er hiaten waren met betrekking tot de leerplandoelen die verbonden zijn aan de specifieke eindtermen voor de pool Wetenschappen. De fysisch-geografische excursie werd niet aangeboden. Bij de opvolging blijkt dat bovenvermelde doelen systematisch en op een correct beheersingsniveau aanwezig zijn in het aanbod. Er wordt een excursie aangeboden met passende invulling. De spreiding van de thema's over de beschikbare lestijd is evenwel nog niet optimaal. Daardoor was vorig schooljaar het aanbod van de doelen uit de socio-economische thema's minder diepgaand en onevenwichtig aanwezig in het geheel. De vakgroep is zich bewust van dit werkpunt en heeft de planning voor het huidige schooljaar bijgesteld om daaraan te verhelpen.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Tijdens de doorlichting bleek dat de ICT-uitrusting te weinig performant was om ICT-gebruik tijdens de les te implementeren. Bij de opvolging blijkt dat de ICT-uitrusting voldoet en ingezet wordt bij het aanbod.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatie onbetrouwbare resultaten opleverde door de hiaten in het aanbod en omdat de vragen onvoldoende uitgingen van de leerplandoelstellingen. Bij de opvolging blijkt dat de kwaliteit van de evaluatie sterk verbeterd is. Ze gebeurt leerplangericht. De specifieke eindtermen zijn goed vertegenwoordigd. De ondervertegenwoordiging van de socio-economische thema's in het aanbod weerspiegelt zich evenwel ook nog in de evaluatie.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Tijdens de doorlichting bleek dat de cursus onvoldoende afgestemd was op de realisatie van de leerplandoelstellingen uit het specifiek gedeelte. In de bijgewoonde lessen werd geen Standaardnederlands gesproken. Bij de opvolging werd vastgesteld dat de leermiddelen voldoende afgestemd zijn op alle leerplandoelen. Er wordt Standaardnederlands gesproken.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de kwaliteit van het aanbod negatief beïnvloed werd door samenstellingen van de leerlingen uit de pool Wetenschappen met deze uit de studierichtingen waar aardrijkskunde alleen in de basisvorming aangeboden wordt.

Bij de opvolging blijkt dergelijke gemengde lesgroepen niet meer voorkomen voor aardrijkskunde in de derde graad.

3.2 Engels in aso tweede graad Economie, Humane wetenschappen, Latijn, Wetenschappen (leerplan 2012/582/1//D)

Voldoet

Alle werkpunten, vermeld in het doorlichtingsverslag van november 2012 werden systematisch aangepakt. Door de bijsturingen werden alle tekorten weggewerkt. De nieuwe leerplannen, in voege na de doorlichting, worden voldoende geïmplementeerd.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat niet alle doelstellingen noodzakelijk voor het bereiken van de eindtermen schrijven en spreken/gesprekken voeren, effectief en evenwichtig werden aangeboden. De leerlingennotities van de tweede graad Engels wijzen uit dat de overschakeling naar een leerboek, dat zorgvuldig gescreend werd aan de hand van de leerplandoelstellingen, een positieve invloed heeft gehad op het aanbod. Alle vaardigheden komen nu evenwichtiger aan bod. Kennis, vaardigheden en attitudes worden verder in voldoende mate geïntegreerd in een aantal taaltaken. De eindtermen schrijven en spreken/gesprekken voeren, worden globaal gezien in voldoende mate aangeboden. Er wordt voorzien in spreek-en schrijfkaders ter ondersteuning van het leerproces. Daarnaast zijn er talige projecten om op een creatieve manier met taal om te gaan zoals het maken van een nieuwsprogramma en een dagboek.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Transparantie

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatiepraktijk onvoldoende was afgestemd op de eindtermen en leerplandoelstellingen. Lexicale en grammaticale componenten worden nu overwegend getoetst in zinvolle communicatieve contexten zowel in het dagelijks werk als in de examens. Criteria objectiveren de beoordeling van de mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid. De vakgroep maakt gebruik van zelf opgestelde evaluatiefiches, die zij meedeelt aan de leerlingen. De aangepaste puntenverdeling tussen dagelijks werk en examens (60% vaardigheden en 40% kennis) geeft de vaardigheden meer gewicht. Ook binnen het dagelijks werk gaat 50% van de punten naar vaardigheden. De school heeft 2015-2016 het aantal rapporten dagelijks werk verminderd van vier naar drie waardoor het evalueren van de alle vaardigheden per rapportbeurt haalbaarder wordt en ook gepland is. Verder heeft de vakgroep een document opgesteld dat een overzicht biedt van de eindtermen, die in de loop van het jaar en op de examens geëvalueerd worden.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep heeft een sterke inhoudelijke werking opgezet en op basis van een
Overleg grondige leerplanstudie aanbod en evaluatiepraktijk aangepast. Alle
 werkpunten, vermeld in het doorlichtingsverslag van november 2012 werden
 systematisch aangepakt.

3.3 Engels en Frans in de derde graad aso Economiemoderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen, Moderne talen -wiskunde (leerplannen 2014/1024/1//D, 2014/1025/1//D en 2015/1132/1//D)

Voldoet

Alle werkpunten, vermeld in het doorlichtingsverslag van november 2012 werden systematisch aangepakt. Door de bijsturingen werden alle tekorten weggewerkt. De nieuwe leerplannen, in voege na de doorlichting, worden voldoende geïmplementeerd.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i>	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat niet alle eindtermen voor Engels en Frans effectief aangeboden, ingeoeft en geëvalueerd worden in de basisvorming. Ook was er een onevenwichtig aanbod van de specifieke eindtermen in de pool moderne talen. De vakgroepen hebben na de doorlichting een overzicht opgesteld van de eindtermen en vakattitudes, die aan bod komen in de leerboeken en houden ook nauwgezet bij welke eindtermen voorkomen in taken, testen en examens. De vakgroepen bewaken verder de variatie in tekstsoorten en opdrachten. Sinds schooljaar 2012 – 2013 ondersteunt een uitwisselingsproject met een Franstalige school de realisatie van de eindtermen basisvorming en de specifieke eindtermen. Via een blog maken de leerlingen kennis met elkaar en oefenen zij hun communicatieve vaardigheden. Tijdens een bezoek leiden de leerlinge hun Franstalige landgenoten rond in Antwerpen. Dit onder begeleiding van een leraar die hen dan ook evalueert. Voor Engels is een nieuw handboek ingevoerd tijdens schooljaar 2013-2014 voor de basisvorming in functie van een beter leerplangerichtheid.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Transparantie</i>	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatie te kennisgericht was en de specifieke eindtermen onvoldoende aan bod kwamen in de evaluatie. De puntenverdeling van de examens werd door de vakgroepen herbekeken en veranderd naar 60% vaardigheden en 40% voor kennis; in dagelijks werk legde de vakgroep 50% voor de vaardigheden vast, 40% voor kennis en 10% voor vakgebonden attitudes. Geïsoleerde oefeningen worden niet meer gebruikt, grammatica en woordenschat worden altijd in functionele context bevraagd. Het invoeren van een nieuw handboek voor Engels bracht een volledige herwerking van de evaluatie met zich mee, waarvan de leerplangerichtheid bewaakt wordt. De evaluatiepraktijk is transparant onder andere dank zij het gebruik van door de vakgroep opgestelde evaluatiefiches, die de leerlingen kunnen raadplegen op het elektronisch platform. De vakgroepen streven doelgericht naar het evalueren van alle vaardigheden tijdens elke rapportperiode. Aspecten van zelfevaluatie worden gekoppeld aan toetsen en examens. De specifieke eindtermen worden geëvalueerd door middel van verwerkingsopdrachten tijdens dagelijks werk en op het examen door opdrachten, die geïntegreerd worden in de vaardigheden.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat een samenstelling Wetenschappen-wiskunde, Latijn-wiskunde, Economie-wiskunde en Latijn-wetenschappen enerzijds en de studierichtingen Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde anderzijds belemmerend werkte voor de leerplanrealisatie. Verder hadden de vakgroepen Frans/Engels geen specifieke visie ontwikkeld op de leerplanrealisatie van moderne vreemde talen in de studierichtingen met de pool Moderne talen.

Aan beide werkpunten werd tegemoet gekomen. De vakgroepen hebben beide een visietekst moderne vreemde talen ontwikkeld en deze op elkaar afgestemd. Bij de opvolging blijken dergelijke gemengde lesgroepen niet meer voor te komen. De samenstellingen van verschillende studierichtingen is aangepast zodat de eigenheid van de pool moderne talen voldoende tot zijn recht kan komen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg

De vakgroep heeft een sterke inhoudelijke werking opgezet en op basis van een grondige leerplanstudie aanbod en evaluatiepraktijk aangepast. Alle werkpunten, vermeld in het doorlichtingsverslag van november 2012 werden systematisch aangepakt.

De vakgroepen Frans/Engels werken efficiënte samen en zijn sinds de vorige doorlichting sterk gegroeid in expertise. Uit de ter beschikking gestelde documenten blijkt dat zij door middel van een grondige leerplanstudie en ondersteund door de pedagogische begeleiding de grootste hiaten in aanbod en evaluatie hebben weggewerkt. Verder zijn er afspraken gemaakt over de frequentie van de vaardigheidstesten, het realiseren en evalueren van de specifieke eindtermen (SPET) en het verder verfijnen van de beoordelingscriteria voor de productieve vaardigheden.

3.4 Inbreuken op de regelgeving

Voldoet

Inbreuken

De B- en C-attesten motiveren conform BVR 19-07-2002 art.5, §8 en SO 64 §8.1.7.

Uitgestelde beslissingen toekennen conform BVR 19-07-2002 art.37, §2 en SO 64 §8.1.2.

De terminologie van het onderwijsaanbod in de tweede graad hanteren conform BVR 21-12-2007, art. 3.

Opvolging

De B- en C-attesten worden gemotiveerd conform de regelgeving.

De school is geëvolueerd naar een evaluatiecultuur waarin uitgestelde beslissingen gehanteerd worden volgens de geest van de regelgeving.

De school hanteert in haar externe communicatie en op de officiële documenten de benamingen van de structuuronderdelen conform de regelgeving.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.

5 ADVIES BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies betreffende de overige regelgeving: **GUNSTIG**

Het inspectieteam stelde geen inbreuken vast die voor verder gevolg doorgestuurd worden naar de bevoegde administratie.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Chris VAN WOENSEL de inspecteur-verslaggever	Inge VERHIEST (ad interim) de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	